
Jezus Christus (slot)

J.G.Bulthuis

Bij het doorlezen van het Nieuwe Testament valt steeds weer op dat de naam van Jezus een grote rol speelde in het denken en werken van de apostelen. Het is daarom verwonderlijk dat in de laatste verzen van het Mattesevangelie een drieënhedenformulering met betrekking tot het dopen wordt genoemd. In verband met onze serie vraagt dit om een nader onderzoek. De naam van onze Heer is ons te geliefd om er oppervlakkig mee om te springen. We willen immers de volle raad Gods leren kennen en niet met halve waarheden in vaagheid blijven steken. Ons denken, spreken en handelen dient gestoeld te zijn op een zuiver inzicht aangaande de geestelijke werkelijkheid van Christus.

Verdacht

In dit verband gaat het dan met name om het tweede deel van vers 19 uit het slot van het evangelie naar Mattheüs:

Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb.

Na alles wat in deze artikelen is behandeld, is het ons inziens vanzelfsprekend om bij de doopformule in deze tekst een groot vraagteken te plaatsen. Hoe is deze formulering te rijmen met het gegeven dat er in 't geheel geen drieënheden bestaat? De Geest Gods is toch geen zelfstandig goddelijk wezen in wiens naam gehandeld zou moeten worden (Stbl.8, blz.4-6). Nergens leert de bijbel ons in de naam van de Heilige Geest iets te doen. De volgorde 'Vader, Zoon, Heilige Geest' komt derhalve zeer verdacht op ons over. Is hier soms ge-

Jezus alleen

knoeid met de vertaling, of zijn er toevoegingen tussen geplaatst? Deze kwestie vraagt om een oplossing.

Toen Jezus' drie trouwste volgelingen op de berg der verheerlijking een stem uit de hemel hoorden spreken: "Deze is mijn Zoon, de geliefde, hoort naar Hem", sloegen zij hun ogen op en zagen niemand dan Jezus alleen (Mat.17:5-8). Om Hem draait alles. Hij is de spil van Gods voornemen. Niemand is Hem gelijk. Hij is onder allen de eerste. Aan Hem alleen is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. De Vader heeft Hem alles in handen gegeven. Hij is de Christus, de Heer, de Koning! Vandaar ook dat Paulus de gelovigen de opdracht meegeeft om *al wat zij doen met woord of werk, dat alles te doen in de naam des Heren Jezus* (Kol.3:17).

Dit 'alles' valt uiteen in talloze activiteiten binnen het christenwerk. Omdat ons blad een 'studie'blad is, schromen we niet hieronder een opsomming te geven van de vele bijbelplaatsen waar geschreven wordt over de naam van Jezus. Het is echter ondoenlijk om alle teksten te noteren. In de Concordantie beslaan ze meer dan een bladzijde. We zullen de belangrijkste ervan vermelden, waarbij de schriftplaatsen in verband met dopen achterwege gelaten worden, omdat die verderop in dit artikel aan de orde komen. Heel opmerkelijk is dat nergens gesproken wordt over handelen in de naam des Vaders of des Heiligen Geestes.

Teksten

**op zijn naam zullen de heidenen hopen* (Mat.12:21)

**waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam*
(Mat.18:20)

**een ieder die... heeft prijsgegeven om mijn naam*
(Mat.19:29)

**die een kracht zal doen in mijn naam* (Marc.9:39)

**in mijn naam zullen zij boze geesten uitdrijven*
(Marc.16:17)

**de geesten onderwerpen zich aan ons in uw naam*
(Luc.10:17)

**dat in zijn naam moest gepredikt worden bekering tot vergeving van zonden aan alle volken* (Luc.24:47)

- *macht gegeven om kinderen Gods te worden die in zijn naam geloven (Joh.1:12)*
- *wat gij ook vraagt in mijn naam, Ik zal het doen (Joh.14:13)*
- *de Geest die de Vader zenden zal in mijn naam (Joh.14:26) (Joh.15:16)*
- *dat gij gelovende, het leven hebt in zijn naam (Joh.20:31)*

- *op het geloof in zijn naam heeft zijn naam deze sterk gemaakt (Hand.3:16)*
- *te spreken op gezag van de naam van Jezus (Hand.4:18)*
- *die de naam van Jezus Christus predikte (Hand.8:12)*
- *vergeving van zonden door zijn naam (Hand.10:43)*

- *allen die de naam van onze Here Jezus Christus aanroepen (1 Kor.1:2)*
- *gerechtvaardigd door de naam van de Here Jezus Christus (1 Kor.6:11)*
- *Hem de naam boven alle naam geschonken, opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen (Fil.2:9,10)*
- *opdat de naam van onze Here Jezus in u verheerlijkt worde (2 Tes.1:12)*
- *de liefde die gij voor zijn naam getoond hebt (Hebr.6:10)*
- *met olie zalven in de naam des Heren (Jac.5:14)*
- *dat wij geloven in de naam van zijn Zoon (1 Joh.3:23)*
- *en gij houdt vast aan mijn naam (Op.2:13)*
- *gij hebt mijn naam niet verloochend (Op.3:8)*
- *op wier voorhoofden zijn naam geschreven stond (Op.14:1).*

Dopen

Waar er sprake is van de waterdoop komen we eveneens alleen de naam van Jezus tegen. Deze teksten worden hieronder allen genoemd:

- *een ieder van u late zich dopen in de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden (Hand.2:38)*
- *zij waren gedoopt in de naam van de Here Jezus (Hand.8:16)*
- *Petrus beval hen te dopen in de naam van Jezus Christus (Hand.10:48)*
- *zij lieten zich dopen in de naam van de Here Jezus*

(Hand.19:5)

**wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn (Rom.6:3)*

**gij allen die in Christus gedoopt zijt (Gal.3:27).*

Indien de apostelen al zo spoedig na Jezus' hemelvaart zijn bevel in Matteüs 28:19b hadden vergeten of gewijzigd, dan zou er toch op z'n minst sprake zijn van een ernstige ongehoorzaamheid en slordigheid. We kunnen na de alle hier genoemde teksten niet tot een dergelijke konklusie komen. Er is hier iets anders aan de hand. Een nader onderzoek van de doopformule uit Matteüs onderstreept dit juiste vermoeden sterk.

Matteüs 28:19,20

In deze tekst zijn de volgende elementen te onderscheiden:

- a) Maakt al de volken tot (*mijn*) discipelen (in mijn naam)
- b) doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes
- c) en leert hen onderhouden al wat **IK** u bevolen heb
- d) En zie **Ik** ben met u al de dagen tot aan de voleinding van de aeon (=eeuw; naar de grondtekst).

In de regels a, c, d, is Jezus (mijn, Ik) het middelpunt. Regel b. valt daar duidelijk buiten. Deze zin lijkt er tussengevoegd te zijn. Onderzoekers bevestigen dit. Uit hun kommentaar nemen we de belangrijkste uitspraken hier over.

Onderzoek

De griekse tekst van Nestle en Aland geeft in het tekst-kritisch gedeelte aan dat er tot en met Eusebius (± 300 na Chr.) een andere tekst heeft gestaan die later niet meer gedeeld wordt door de diverse handschriften. Er staat namelijk in de eerste tekstregel '*in de naam van Mij*'. Deze tekst zou dan na het concilie van Nicea (325 na Chr.) – waar het dogma van de drieëenheid vastgelegd werd – veranderd zijn. Vandaar de toevoeging van regel b.

Het boek 'De Heer uw God is één' van Lapide en Moltman stelt op blz.26: "Met betrekking tot de drieëen-

Flusser

heidsformule aan het slot van Matteüs heeft F.C. Conybeare reeds in 1901 bewezen, dat die ontbreekt in alle geschriften en afschriften van Eusebius die vóór het concilie van Nicea werden geschreven. Intussen heeft David Flusser op basis van de rabbijnse analogieën en met behulp van handschriften uit de bibliotheek van Caesarea de hoogstwaarschijnlijke originele tekst van het oorspronkelijke zendingsbevel van Jezus gereconstrueerd: *"Gaat heen, onderwijs al de volken en leer hen onderhouden alles wat Ik u bevolen heb"*.

Het onderzoek van David Flusser, gepubliceerd in het blad ASTI V\Jerusalem, leverde het volgende op. De tekst van Matteüs 28:19,20a luidde tot en met Eusebius *'Gaat en maakt alle volkeren tot leerlingen in mijn naam en leert hen onderhouden wat Ik u bevolen heb'*. Uit de oude geschriften blijkt eveneens dat in de eerste christentijd alles gedaan werd 'in de naam van Jezus'.

Recentelijk is er zelfs een geschrift uit de vijfde eeuw ontdekt waarin vermeld wordt dat een groep christenen zich verzette tegen het opkomende dogma van de drieëenheid in de kerk van die tijd. Deze groep wilde de oude informatiebronnen behouden. Zij verwierpen op grond daarvan ook Matteüs 28:19 in zijn huidige vorm en stelden: "Handel zoals jullie Mij hebben zien handelen, leer hen wat Ik jullie geleerd heb en wees voor hen wat Ik voor jullie geweest ben'.

Anderen

De rabbijn Schalom-ben-Chorim schrijft in zijn boek 'Broeder Jezus' dat Matteüs 28:19 in de oudste handschriften van voor het concilie van Nicea ontbreekt. Dit werd bevestigd door de ontdekking van professor Pines, die in 1966 te Istanbul een joods-christelijk handschrift uit de tijd van het vroege christendom heeft gevonden. Een aantal encyclopedieën bevestigen dat er in de vroegste christentijd gedoopt werd in de naam van Jezus Christus.

- Katholieke Encyclopedie (Deel 2, blz.263). Hier erkennen de katholieken dat de doop door hun kerk werd veranderd.

- Canney Encyclopedie (blz.53). De eerste gemeente doopte altijd in de naam van de Here Jezus tot de ont-

Konklusie

wikkeling van de drieëenheid in de tweede eeuw.
– Encyclopedie Britannica (Deel 3, blz.363). De doopformule werd veranderd van 'de naam van Jezus Christus' naar de woorden 'Vader, Zoon en Heilige Geest' door de Katholieke kerk in de tweede eeuw.

In de afscheidswaarden van Jezus aan het slot van de andere evangeliën komt ook alleen maar de uitdrukking 'in mijn naam' voor.

**in mijn naam zullen zij boze geesten uitdrijven (Marc.16:17)*

**dat er in zijn naam gepredikt moest worden bekeering tot vergeving der zonden aan alle volken (Luc.24:47)*

Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend **Ik ook u (Joh.20:21).*

Na het pinkstergebeuren voeren de discipelen deze opdracht uit. De door Flusser in de bibliotheek te Caesarea gevonden versie van Matteüs 28:19 past daar geheel en al bij: *Maakt allen tot leerlingen in mijn naam.*

Voor ons betekent dit alles dat wij vanaf heden de doopformule wijzigen. De eeuwenlange drieëenheids-gedachte, die zonder slag of stoot in de pinkster- en volle evangeliebeweging overgenomen werd, heeft door haar onjuistheid volledig afgedaan. Bij het dopen van nieuwe bekeerlingen zal zij daarom niet meer meeresoneren. Voortaan zullen de bijbels gefundeerde woorden klinken: "Broeder/zuster... wij dopen u in de naam van Jezus Christus!"

De waterdoop

Deze doop symboliseert verschillende aspecten van de werkelijkheid van Christus. In Romeinen 6 wordt de doop beschreven als beeld van sterven, begraven en opstaan van de bekeerling met Christus. Voor Jezus **zèlf** gold bij zijn eigen waterdoop in de Jordaan deze situatie niet. Hij behoefde zich immers niet te bekeren, want vanaf zijn geboorte had de Vader Hem volmaakt geheiligd. Hij kende geen zonde, Hij had geen oud leven af te leggen.

Tòch beeldde Hij het sterven, begraven en opstaan uit door de onderdompeling in water. Maar dan als beeld van zijn eigen dood, begrafenis en opstanding als Lam

Rijk en arm

Gods dat geofferd zou gaan worden voor de zonde der wereld. De Heer kende vanaf het begin van zijn bediening deze opdracht. Johannes de Doper wees in het openbaar Hem reeds aan als het Lam Gods (Joh.1:29,36). Het blijkt mede uit de feit dat de Heer macht had om zonden te vergeven. Dit stoelt immers op zijn volbrachte werk aan het kruis.

Om als offerlam werkelijk plaatsvervangend voor de mensheid te kunnen zijn, was het nodig dat Jezus in onze situatie zou komen, namelijk die van dienstknecht – dat is slaaf – van de zonde (Fil.2:7). Daartoe was het noodzakelijk dat Hij zijn heerlijkheid, zijn rijkdom moest afleggen.

De geestelijke rijkdom van onze Heer is gelegen in God (o.a. 2 Kor.4:7). Door het deelhebben, als gelovige mens, aan de goddelijke natuur is er aansluiting op het immense potentieel van de Schepper. In Jezus kwam diens goddelijk leven tot een maximale ontplooiing: *in Hem woont de volheid der godheid lichamenlijk* (Kol.2:9). Terzijde zij hierbij nog opgemerkt dat ook deze tekst duidelijk aangeeft dat Gods volheid **in** Jezus woont, en Hij niet zèlf die godheid is.

Toen het verzoenend lijden van de Heer aanbrak in de hof van Getsemane, legde Hij zijn rijkdom af en kwam in de geestelijke situatie van de arme, gevallen mensheid. *Hij is om onzentwil arm geworden, terwijl Hij rijk was* (2 Kor.8:9). Dit afleggen van zijn rijkdom kwam tot stand door een afgescheiden worden van God (Jes.59:2). Zijn roep "Mijn God, waarom hebt U mij verlaten" is hiervan het schrijnende signaal.

Na het volbrachte werk kwam de gemeenschap met de Vader weer tot stand: *in uw handen beveel Ik mijn geest* (Luc.23:46). Hoewel de Heer na zijn sterven in het dodenrijk vertoefde, was Hij in heilige Geest, de hand Gods. Door deze rijkdom en heerlijkheid kon Hij verrijzen.

Alle gerechtigheid

Jezus getuigde echter ook bij en met zijn doop van nog een andere waarheid die heel reëel voor Hem was. In Matteüs 3:15 zegt Hij: "*Laat Mij thans geworden, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen*". Wat

kwam Jezus in zijn leven vervullen? De wil van God, dat is zijn plan. 'Alle gerechtigheid' houdt Gods eeuwig voornemen in. De Heer was de eerste die dat volledig kende, geloofde en verwerkelijkte in zijn leven. De opdrachten om als Lam Gods de zonde der wereld te dragen, het rijk der duisternis te verslaan en als Christus de leiding van de schepping op Zich te nemen, werden daar nog eens als extra taken aan toegevoegd.

Voor ons eigen leven behoort dit laatste uiteraard niet tot **alle** gerechtigheid. Die fundamentele heilszaken waren alleen door Jezus te volbrengen. Eén voor allen (2 Kor.5:14,15)! De gerechtigheid die wij dienen te vervullen is Gods bedoeling met de mens realiseren in het hier en nu. Dit geldt eigenlijk voor alle mensen. Jezus gaf het voorbeeld en Hij roept ons op Hem te volgen. Het antwoord op de vraag: Wat is het ware leven? geeft Jezus: Ik ben de weg, de waarheid en het leven. 'Alle gerechtigheid' leren we van Hem alleen.

Onderdompelen

Jezus aanvaardde Gods wil geheel en al. Hij wilde absoluut gehoorzamen uit liefde tot de Vader. Zijn keus om Zich volledig te geven aan het goddelijk plan beeldde Hij uit door Zich in water te laten onderdompelen. Zoals zijn innerlijk zich geheel 'onderdompelde' in de wil Gods, in het waterbad des Woords, zo wilde Hij ook in de uitbeelding daarvan zijn stoffelijk lichaam ondergedompeld laten worden in water. "*Laat Mij geworden*" spreekt Hij tot Johannes de Doper. Hier getuigt Jezus niet alleen van zijn totale keuze voor God, maar mede voor diens oorspronkelijk en eeuwig voornemen met de mens. Deze betekenis vormt het wezenlijke element van de waterdoop.

En wij?

Voor ons zal overigens hetzelfde moeten gelden. Het betaamt de mens zich aan zijn Schepper te onderwerpen, opdat Deze hem verhoge tot de uitnemende plaats in zijn troon (Jac.4:7a; 1 Petr.5:6). God wordt het meest verheerlijkt als Schepper, als hemelse Vader, indien de mens tot zijn bestemming komt. Hoewel wij geloven dat Hij zijn plan door Jezus Christus tot een goed einde zal brengen, zullen de gelovigen zich wel actief dienen

in te zetten. Niets gebeurt automatisch aan ons. God werkt met en door (zijn) mensen.

Wie zich dan ook laat dopen in Jezus' naam, geeft eigenlijk daarmee te kennen dat hij/zij alle gerechtigheid Gods wil gaan vervullen. Er wordt gekozen voor dat levensprincipe! Tenminste, zo zou dat moeten zijn. Het vraagt in deze tijd om een eerlijk zelfonderzoek of iedere gelovige zich dat bewust is. Zo niet, dan behoort er correctie aangebracht te worden. Vrij van bijbedoe-lingen en eigen baat zal iedereen die een waar christen wil zijn, zich geheel richten op wat Jézus wil en vraagt.

Bekleden

Paulus verwoordt dit in Galaten 3:26 en 27 als volgt: *Gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus. Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed.* Het laten dopen in zijn naam is geen religieus ritueel op zich, maar beoogt een getuigenis te zijn van de hartegesteldheid: ik wil alle gerechtigheid in mijn leven gaan vervullen. Dit is voor ons alleen uitvoerbaar, haalbaar, onder leiding van Jezus Christus (Mat.23:10b; Hebr.12:2a). Hij biedt ons zijn leven aan: *zo zal hij die Mij eet, leven door Mij* (Joh.6:57b).

Jezus' vlees eten, Jezus' bloed drinken, je met Jezus bekleden, zijn beeldspraken voor het overnemen van zijn geloof, zijn denken, zijn woorden, zijn Geest, zijn gezindheid. Je richt je er bewust op en werkt er praktisch aan om geheel met Christus samen te groeien (Rom.6:5,8), één te worden (Joh.17:22,23a). Dopen in Christus' naam en bekleden met Christus behoren onverbreekelijk bij elkaar. Het: *Doet de Here Jezus Christus aan*, is het door God bevolen gebod dat tot de door Hem bedoelde levenswijze voor christenen leidt (Rom.13:14a).

In Hem

'In Hem zijn' is de enige situatie voor mensen om behouden te worden voor zijn scheppingsbedoeling. Christus onder u, de hoop der heerlijkheid, is het geheimenis Gods voor u, voor mij, voor allen (Kol.1:27). Alleen door Jezus Christus, de Zoon van God, komt men tot de Vader en krijgt men deel aan diens goddelijke natuur. Jezus heeft *ons inzicht gegeven om zowel de Almachtige als zijn plan te kennen* (1 Joh.5:20a). Door 'in'

Jezus te zijn, hebben wij gemeenschap met God en zijn in God (1 Joh.5:20b; Kol.3:3). Alleen de God en Vader van onze Heer Jezus Christus is de waarachtige God, en alleen in Hem is het eeuwige leven (1 Joh.5:20c). Dit leven is ons geschonken in zijn Zoon. Hij is het begin der nieuwe schepping en het einde, de alpha en omega, de eerste en de laatste (Op.22:13).
Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden!